

Skeivt at brúka kvinnur soleiðis

sigur Marita Petersen, landsstýriskvinna, sum í Fjúrtanda September í gjár saman við Helenu Dam á Neystabø verður søgd at hava svikið føroysku kvinnurørsluna

Fjúrtandi September hevur í gjár eina grein, har Helena Dam á Neystabø, lögtingskvinna, og Marita Petersen, landsstýriskvinna og lögtingskvinna fáa ákoyringarnar. Kvinnurnar báðar verða lagdar undir at hava svikið føroysku kvinnurørsluna, tí tær ikki atkvøddu fyri einum broytingaruppskoti hjá Tjóðveldisflokkinum. Uppskotið hevði m.a. til endamáls at seta 400.000 krónur av til Kvinnusamfelagsskipan Føroya.

Marita Petersen heldur seg ikki hava svikið, sjálvt um hon ikki atkvøddi fyri

uppskotinum. Men hon heldur tað vera harmiligt, at Fjúrtandi September brúkar kvinnur á henda hátt í politiskum klandri.

Tað var ikki av illvilja, at hon ikki atkvøddi fyri. Eitt var, at uppskotið ongan móguleika hevði at vera samtykt kortini, tí samgongan hevði avtalu um samlaða lógaruppskotið. Uppskotið um stuðul til KFS stóð ikki einsamalt. Tað hoyrði saman við øðrum undir nýggja lógargrein.

Marita Petersen heldur hetta uppskotið hjá Tjóðveldisflokkinum at vera propagandisk. Flokkurin

kundi verið komin við tí, meðan landsstýrið gjørdi uppskotið til figgjarlóg, ella tá figgjirnevndin arbeiðdi við figgjarlógaruppskoti-num. Tað kundi eisini verið lagt fram, tá fyrsta figgjarlógaruppskotið varð gjørt.

Óg tá uppskotið nú kom fyri, kundi Marita Petersen kanska sjálf biðið um, at uppskotið varð viðgjørt fyri seg, men lítul meining var í at gera tað heldur Marita Petersen.

- Tað eru aðrir mátar at stuðla kvinnurørsluni, og tað royni eg eisini at gera. Hevði nakað verið tikið av stuðlinum til kvinnufel-

- Eg skal gera mitt besta fyri at stuðla kvinnunum, sigur Marita Petersen, sum ikki tekur sær nær ábreiðslurnar í Fjúrtanda September

øgini, hevði eg sjálvsagt Marita Petersen. gjørt vart við meg, sigur

randi

Her vantar rúsdrekkapolitikkur

- Rúsdrekka er partur av føroysku mentanini, sigur Lars Holst, deildarleiðari á Almannastovuni. Hann er limur í rúsdrekka- og narkotikaráðnum, men her tað síni egnu sjónarmið, hann ber fram

Eingi neyv tøl eru fyri, hvussu nógvir rúsdrekkamisnýtar eru í Føroyum. Sjálvt um vit hava havt stranga rúsdrekkalóg, kann ávísast, at meira verður drukkið, og at fleiri hava fingið sjúkurl, ið standast av at drekka ov nógv.

Torført er at fáa eyga á nakað upplýsandi arbeiði um rúsdrekka og ávirka viðvíkjandi áskoðanini um at drekka. Tað fyriryrgjandi arbeiði verður fyrri tað mesta gjørt, tá skaðin er hendur.

Rúsdrekka- og narkotikaráðið, ið landsstýrið setti á stovn, hevur tó móguleikan m.a. við at upplýsa gera sítt til, at vit fáa eitt orðaskifti. Eitt orðaskifti, ið fær fleiri áskoðanir fram, kemur við veruligum upplýsingum og fremur fatan fyri leiklutinum ella týðninginum av rúsdrekka. Men uttan peikifingrar og ræðumyndir.

Ráðið kann vera við til at gera upplýsandi tilfar og ráðgeva primeru heilsutænastuni, sosialverkinum og

skúlaeverkinum.

Ráðið kann eisini virka sum ráðgevi hjá landsstýrinum. Við gransking kann tað útgreina allar spurningar, ið knýttur eru at rúsdrekkamisnýtslu. Saman við privatum felagsskapum ber kunnur almennu viðgerðarstovnamir verða við til at gera bólkar, sum viðgera familjum o.a. og bæði gera fyriryrgjandi sum viðgerandi arbeiði.

Tað er rætt at gera rúsdrekka meira sjónligt, t.v.s. fáa frá sølu, fyri at fáa greiðari rúsdrekkapolitikur. Tá er lættari at arbeiða við málinum. Dupultmoralurinn má burtur. At vera opin og tosa um spurningarnar er leiðin er betri.

Vit noyðast øll at viðurkenna, at rúsdrekka er og verður verandi í landinum. Tað er blivið partur av føroysku mentanini, um okkum so dárar tað ella ikki. Hvør føroyingur yvir 15 ár drekkur 6-8 litrar av reinum alkoholi um árið, og harvið

liggja vit høgt samanborið við onnur lond. Og tá nýtslan av sovítaleittum o.ø. eisini er økt, skuldi verið eyðsæð, at neyðugt er ikki bara at endurskoða rúsdrekkapolitikkin men eisini allan heilsupolitikkin.

Vit eiga at satsa, ikki so nógv upp á børnini, men upp á tey vaksnu. Í hinum norðurlondunum hevur tað vanliga verið, at børnini hava verið grýtt undir í upplýsing. Øll upplýsing hevur verið vend tann vegin. Hetta er skeivur máti. Børn drekka ikki, tí tey ikki hava fingið nógv nógva upplýsing í skúlanum. Tey fara at drekka, tí tey vaksnu drekka.

Upplýsandi arbeiðið skal tí eisini venda sær til tey vaksnu og skal snúgva seg m.a. um arbeiði, familju og frítið teirra og rúsdrekkamisnýtslu.

Rúsdrekkapolitikkurin skal eisini peika á tær útreiðslur, sum standast av yvirnýtslu og misnýtslu. Nú brúka vit umleið 10-15 mió. krónur til viðgerð, og tá er ikki íroknað sjúkragadag, frávera frá arbeiði, framleiðslumissur, rættarverkið o.a. Um útreiðslurnar av avleiðingunum eru hægri enn inntøkurnar av tolli og avgjöldum, er tað ein góðkenning av, at so skal vera. Nógvar leysar útreiðslur vilja alúð standast av ovurnýtslu.

Spurningurin er, um landsstýrið og lögtingið eru til reiðar at broyta rúsdrekkalógina, spyrja seg fyri hjá fólki um spurningarnar í sambandi við rúsdrekkamisnýtslu, og um vilji er til at játta pengar.

Fæst ein greiðari rúsdrekkapolitikkur við figgjarlógum grundarlagi skuldi ikki verið neyðugt at litið á

sitandi landsstýrið.

Lars Holst hevur síðan 1. oktober verið leiðari á forsorgardeildini á Almannastovuni. Hann er útbúgvin sosialrágevi og sosialpsykologiskur terapeutur. Lars Holst hevur síðan 1976 arbeitt við rúsdrekkamisnýtarum og við familjuviðgerð

Bøtir ikki um støðuna í dag

Í gjár samtykti figgjirnevnd lögtingsins at veita Heilsurøktini eina eykajáttan uppá tvær mió. krónur.

- Tað bøtir ikki um núverandi støðu, sigur Brynhild Danielsen, leiðari á Heilsurøktini.

Stovnurin noyðist í ár at siga fólki upp, tí figgjarij-áttan er til øll stórvini í umsitingini.

Hetta er peningur, sum vit hava nýtt ov nógv í fjór.

- Eykajáttanin er bert ein góðkenning av tí meirnýtslu, sum stovnurin sókti Landsstýrið um á heysti 1990.

Av tí at val varð útskrivað, valdu teir at biða við játtanini, sum nú er komin, sigur Brynhild Danielsen.

Dagny

Rætting

Í Sosialinum týsdagin var grein um innsetanina av Petur Martin Rasmussen, sóknarprest og dómrópsvi.

Ein myndatekstur segði frá, at próvsturin heilsar uppá pápabeiggja sín Reinhold Rasmussen. Tað var skeivt. Maðurin var Olivar Rasmussen, fyrrr. smíðjumeistari. Umberðið mistakið.

UV havt fund

Upplýsingarfelagsskapur Verkamanna hevði ársaðalfund hósdagin 7. mars.

Felagsskapurin fekkta nýggjan formann. Erhard Jacobsen, fyrrverandi formaður í Starvsmannafelagnum, bar seg undan at halda fram sum formaður í UV, og tað endaði við, at Ingeborg Vinther, sum áður hevur verið forkvinna í UV, átók sær sessin í eitt ár.

Fyri Erhard Jacobsen varð Elsa Joensen úr Føroya Sjúkrahjálpara-felag vald í nevndina. Hinir nevndarlimirnir eru Høgni Højgaard frá Føroya Handverkara-frelag, Kári Højgaard frá Føroya Postfelag, Petur Debes frá Føroya Prentarafelag og Ingeborg Vinther frá Føroya Arbeidarafelag.

11 fakfeløg eru limir í Upplýsingarfelagsskapi Verkamanna.

Felagsskapurin hevur onga æltan í løtuni um skeið o.t.d, tí eingir penar eru at arbeiða við. Men í oktober mánaði fær nevndin í UV úr at gera. UV er limur í norðurlenska upplýsingarfelagsskapinum ABF, og 1. til 4. oktober í ár skal felagsskapurin hava fund í Føroyum. Um 40 fólk koma til Føroya á fundin.

Funnu tvær troyggjur

Løgreglan í Klaksvík veit ikki enn, hvørji tey vóru, sum seinasta vikuskiftið brutu inn í Norðoya Heimavirki og tók fleiri virkað pløgg.

Mánakvöldið fann ein maður tvær troyggjur, sum tiknar vóru av Heimavirkinum. Tær lógu í einum báti. Fleiri troyggjur, troyggja til føroysk klæðir, føroyskar hógvur, hósuvund og annað varð tikið á heimavirkinum. Einku uttan hesar báðar troyggjurnar er komið afturi aftur.